

4.6 NORSK VÅRGYTENDE SILD

4.6.1 FISKET I 2015

Tabellen nedenfor viser kvoter og fangst av norsk vårgytende sild for kvoteåret 2015, fordelt på flåtegrupper. I 2015 hadde Norge en totalkvote på 172 638 tonn norsk vårgytende sild. 419 tonn ble overført til Island før fordeling.

Tabell 1 viser fangsten for 2014 og 2015 som skal belaste kvoteåret 2015, samt ufisket kvote tilhørende kvoteåret 2015 men som vil bli fisket i 2016. Med kvoteåret menes fangst som belastes den norske totalkvoten i 2015 slik angitt i reguleringsforskriften. Fisket i 2015 på forskudd av kvoten for 2016 er ikke tatt med i denne tabellen, da dette skal belaste kvoteåret 2016. Heller ikke fangst i 2015 relatert til fartøyets ufisket kvote fra 2014.

Tabell 1: Kvoter i 2015, fangst i 2014 og 2015 som belaster kvoteåret 2015, samt ufisket kvote 2015.

Fartøy- gruppe	Forskrifts- kvote 2015 (t)	Kvoteåret 2015 - kvote (t) ¹	Kvoteåret 2015 - Fangst (t) i 2014 og 2015				Ufisket kvote 2015 (kvotefleks inntil 10%) (t)	Justering gruppe- kvote 2016(t) ²
			Fangst i 2014 på kvoten for 2015	Fangst i 2015 på kvoten for 2015	Overfiske utover 10% kvotefleks	Sum fangst		
Ringnot	70 123	68 917	5 260	63 185	362	68 807	376	-266
Trål	10 669	10 470	1 312	9 094	41	10 447	45	-22
Kyst – lukket	87 907	87 907	6 571	80 714	814	88 099	369	-561
Kyst – åpen	2 000	2 000		4 534		4 534		
Agn	550	550		573		573		
Forskning og forvaltning	970	970		696		696		
Totalt	172 219	170 814	13 143	158 796	1 217	173 156	790	-849

Kilde: Norges Sildesalgslag per 11. mai 2016

¹ Utdelt kvote gjennom fartøykvotens kvoteenhet. Denne kvoten er justert for overfiske utover kvotefleksibilitet foregående år, samt avrunding i forbindelse med fastsettelse av kvoteenhet osv.

² Kvote for kvoteåret 2015 - (sum fangst + ufisket kvote 2015).

Åpen gruppe fisket 4 534 tonn i 2015, dvs. 2 534 tonn over avsetningen på 2 000 tonn sild. I forhold til utdelt kvote overfisket lukket kystgruppe kvoten med 561 tonn (se tabell 1) i 2015.

Tabell 2 gir en oversikt over fangst og førstehåndsverdi av norsk vårgytende sild i 2015 fordelt på de ulike fartøygruppene, uavhengig av kvoteår.

Tabell 2: Fordeling, fangst og verdi i 2015

Fartøygruppe	Kvote (tonn)	Ant. brukte adganger.	Fangst (tonn)	Verdi (1000 kr)
Ringnot	70 123	78	70 737	498 698
Trål	10 669	17	9 946	62 272
Kyst – lukket	87 907	257	89 640	568 195
Kyst – åpen	2 000	139 ¹	4 534	28 925
Agn	550	2 ¹	573	1 268
Forskning og forvaltning	970	27 ¹	696	4 647
Annet (inkl. fritidsfiske)	-	-	179	272
Totalt	172 219	764	176 305	1 164 277

Kilde: Fiskeridirektoratets Landings- og sluttседdelregister per 10. mai 2016

¹Antall fartøy

4.6.2 BESTANDSSITUASJONEN I 2016

ICES har i sin kvoteanbefaling for 2016 anbefalt at fangstene i 2016 ikke bør overstige 316 876 tonn, dersom forvaltningsplanen til EU, Færøyene, Island, Norge og Russland følges. Dette innebærer en økning fra 2015 på 33 863 tonn (ca. 12 %), se vedlegg 1.

Når det gjelder bestandens tilstand så er gytebestanden nå under føre-var-gytebestandsnivå (Bpa; 5 millioner tonn), noe som gir økt risiko for at bestanden kan komme under kritisk gytebestandsnivå (Blim; 2,5 millioner tonn). Beskatningen vurderes som bærekraftig. Når det gjelder kvaliteten på bestandsvurderingen bemerker Havforskningsinstituttet at tidligere bestandsvurderinger har vist et såkalt retrospektivt mønster, der gytebestanden overvurderes og fiskedødeligheten undervurderes. For 2016 er imidlertid revisjonen mindre enn tidligere år. Beregningene av de rekrutterende årsklassene er usikre, men dette påvirker ikke framskrivningen mye.

Våren 2016 har det vært avholdt metoderevisjon (benchmark) for norsk vårgytende sild i ICES. Målet har vært å bli enige om hvilke inngangsdata og hvilken modell og modellkonfigurasjoner som skal brukes i bestandsvurderingen av norsk vårgytende sild fremover. I møte under benchmark ble det enighet om å gå over til XSAM, en state-space-modell som ligner på SAM-modellen som allerede benyttes for makrell og kolmule. XSAM er utviklet av Sondre Aanes fra Norsk regnesentral i samarbeid med forskere fra Havforskningsinstituttet. En av de store fordelene med XSAM er at den tar høyde for usikkerhet i toktindeksen ved kalkulering av bestandsstørrelsen. XSAM modellen vil bli lagt til grunn av WGWISE i arbeidet med kvoterådet for norsk vårgytende sild for 2017. Som en kvalitetssikring vil WGWISE samtidig foreta samme beregning basert på gammel modell for bestandsvurdering.

Fiskeridirektoratet viser videre til at det har pågått en diskusjon mellom Havforskningsinstituttet og fiskerinæringen om metoden for estimering av biomassen av norsk vårgytende sild som står i stim. Det er arrangert flere møter hvor forskerne og næringsrepresentanter har forsøkt å oppnå større forståelse for hverandres standpunkt. For å mulig løse uenigheten foreslår Havforskningsinstituttet nå å blant annet gjennomføre en spesialundersøkelse februar 2017 for å forsøke å undersøke stimforhold tilsvarende som i undersøkelsen gjort i år. Spørsmålet blir også tema i Stortinget på bakgrunn av interpellasjon

fremmet av Ove Trellevik (H) til fiskeriministeren, se interpellasjon nr. 47 (2015-2016) datert 10. mai 2016.

4.6.3 KVOTESITUASJONEN I 2016

Det har heller ikke for 2016 lyktes samtlige kyststater å bli enige om en avtale om forvaltningen av norsk vårgytende sild.

Norge og EU inngikk den 15. desember 2015 en bilateral ad hoc avtale om forvaltning av kolmule og norsk vårgytende sild for 2016. EU er i avtalen informert om at Norge har fastsatt en totalkvote på 193 294 tonn, mens Norge er informert om EUs kvote på 20 629 tonn sild for 2016. Kvotene baserer seg på tradisjonelle kyststatsandeler. Disse andelene er igjen basert på en TAC i samsvar med anbefalingen fra ICES. Partene ble også enig om å gi hverandre soneadgang i tråd med tidligere bilaterale avtaler om norsk vårgytende sild.

Ut over dette, er kun Russland gitt adgang til å fiske sin kvote i norsk sone. Dette for å unngå fiske på småfisk i russisk sone.

Det er ikke overført kvantum av norsk kvote til Island i 2016. Dette fordi det ikke ble inngått bilateral avtale om norsk vårgytende sild mellom Norge og Island for 2015.

Det er avsatt 1 065 tonn til forsknings- og forvaltningsformål og 550 tonn til agn i 2016. Disse kvanta er trukket fra den norske totalkvoten før fordeling til de ulike fartøygruppene. Norsk kvote i 2016, justert for disse elementene, er da 191 679 tonn. Dette kvantum ble fordelt mellom fartøygruppene i henhold til Norges Fiskarlag sitt landsmøtevedtak 6/07, samt Fiskebåtredernes Forbund og Sør-Norges Trålerlag sin avtale om endret fordeling av gruppekvote for makrell og norsk vårgytende sild mellom ringnot- og trålgruppen. Endelig fordeling er vist i tabell 3.

Tabell 3: Fordeling av norsk totalkvote etter internt bytte av kvantum.

Fartøygruppe	Gruppekvote (tonn)	Andel (%)
Ringnotfartøy	80 409	41,95
Trålere	12 689	6,62
Kystfartøy	98 581	51,43
Sum	191 679	100,0
Forskning og forvaltning	1 065	
Agn	550	
Totalt	193 294	

4.6.4 RINGNOT-, TRÅL- OG KYSTGRUPPENS FISKE HITTIL I 2016

Siden kvoteenhetene for neste kvoteår blir fastsatt før resultatet fra forrige år er klart vil kvoteenheten for neste år bli korrigert for element fra de to siste kvoteårene, samt overfiske på fartøynivå utover 10 % i samme periode. Kvoteenhetene for 2016 ble, for alle gruppene, fastsatt allerede i desember 2015.

En gjennomgang av ringnotgruppens fiske de to siste årene viste at det var behov for å korrigere gruppekvote med 327 tonn i 2016. Dette kvantumet ble trukket fra gruppekvote i 2016 og avrundet faktor ble deretter satt til 1,92.

En tilsvarende gjennomgang for trålgruppen viste at det var behov for å korrigere deres gruppekvote med 52 tonn i 2016. Dette er trukket fra gruppekvote i 2016 og avrundet kvotefaktor er deretter satt til 1,1.

Tilsvarende som for de to andre reguleringsgruppene ble kystgruppens gruppekvote korrigert for element fra de to siste kvoteårene, noe som resulterte i at gruppekvote ble redusert med 3 715 tonn. Dette kvantumet er i hovedsak relatert til åpen gruppes overfiske av avsetningen i 2014 og 2015. Alle fartøy i lukket gruppe ble regulert med fartøykvote uten overregulering. Fartøy med hjemmelslengde og største lengde under 15 meter fikk i tillegg et maksimalkvotetillegg med bakgrunn i en overregulering på ca. 30 %.

Det er for 2016 avsatt 2 000 tonn sild for fartøy som fisker i åpen gruppe med landnot eller garn. Fartøykvotene ble fra starten av året satt med bakgrunn i 30 % av fartøykvotene for lukket gruppe. Etter enighet mellom Nærings- og fiskeridepartementet og Sametinget ble fartøykvotene økt til 50 % av lukket gruppe den 15. april 2016. Per 11. mai har 46 fartøy fisket totalt 776 tonn norsk vårgytende sild.

Tabell 4 viser norsk kvote, fangst og restkvote relatert til kvoteåret 2016, fordelt på fartøygrupper.

Tabell 4: Norsk kvote, fangst og restkvote fordelt på grupper for kvoteåret 2016

Fartøygruppe	Forskrifts-kvote 2016 (t)	Kvoteåret 2016 - kvote (t) ¹	Kvoteåret 2016 - Fangst (t) i 2015 og 2016				Restkvote 2016 (t)
			Fangst i 2015 på kvoten for 2016	Fangst i 2016 på kvoten for 2016	Overfiske utover 10% kvotefleks ²	Sum fangst	
Ringnot	80 409	80 063	4 494	32 321	161	36 976	43 087
Trål	12 689	12 656	565	8 971	211	9 747	2 909
Kyst – lukket	96 581	92 866	5 784	60 507	320	66 611	26 255
Kyst – åpen	2 000	2 000		776		776	1 224
Agn	550	550				0	550
Forskning og forvaltning	1 065	1 065		82		82	983
Totalt	193 294	189 200	10 843	102 657	692	114 192	75 008

Kilde: Norges Sildesalgslag per 11. mai 2016

¹ Utdelt kvote gjennom fartøykvotens kvoteenhet. Denne kvoten er justert for overfiske utover kvotefleksibilitet foregående år, samt avrundning i forbindelse med fastsettelse av kvoteenhet osv.

² Dette kvantum blir justert på neste års gruppekvote og inngår derfor ikke som et element i restkvoten for 2016.

Per 11. mai 2016 er det fisket totalt 114 192 tonn norsk vårgytende sild av den norske kvoten for 2016. Det ble fisket totalt 10 843 tonn på forskudd i 2015 på 2016-kvoten. Samtidig var det fartøy som ikke utnyttet kvotene sine for 2015, men overførte deler av den til 2016 (se tabell 1).

Fiskeridirektoratet og Kystvakten har ingen spesielle merknader til utøvelsen av fisket etter norsk vårgytende sild så langt i 2016. Næringen oppfordres fortsatt til å utvise aktsomhet i fisket, særlig på store forekomster av sild, og at næringsaktørene samarbeider på feltet om nødvendig for å unngå neddreping av fangst. Når det gjelder utøvelsen av fisket i åpen gruppe, så har Fiskeridirektoratet invitert næringen til møte 3. juni for å diskutere den fremtidige reguleringen av gruppen.